DR. S. J. VARŠAVSKIJ

Druhé nevolnictví

„NA OKRAJ NOVÉ DOBY“

„NA OKRAJ NOVÉ DOBY"

XXIV.

1941

NAKLADATELSTVÍ ORBIS, PRAHA

R 861/92 j. 108/41

DR. S. J. VARŠAVSKIJ

Gendarmerielandeskommando • Prag • Knihovna • Bibliothek • Praha • Zemské četnické velitelství

DRUHÉ NEVOLNICTVÍ

Čís. kmen. knihy: 5460
Čís. pořadové: 1190

I-V-51

1 9 4 1

NAKLADATELSTVÍ ORBIS, PRAHA

KNIHTISKÁRNA ORBIS, PRAHA

Komunisté, kteří se zmocnili vlády v Rusku, označují název své strany třemi písmenami: — V K P.

To znamená: Všeruská komunistická strana (Vserossijskaja Komunističeskaja Partija).

A ruští sedláci luští tento název tímto způsobem: Vtoroje Krepostnoje Pravo (Druhé nevolnictví).

Již 23 let uplynulo od té doby, co v Rusku, v jednom z největších států světa, všechna moc přešla do rukou komunistů.

Komunisté, ve snaze zmocniti se vlády a udržeti ji, zalili krví celé Rusko, zničili miliony ruských životů a zpustošili nesmírné hmotné bohatství.

Je žádoucno ohlédnouti se na cestu, kterou prošli bolševici, je třeba vysvětliti, k jakým výsledkům přivedly komunistické pokusy, které byly prováděny na tak velkém prostranství, jako je území státu ležícího na jedné šestině zemské souše.

Úkolem této brožury jest, přispěti k správné představě o výsledcích činnosti komunistů jen v jediné oblasti — v oblasti selské otázky.

Co dali komunisté ruskému selskému stavu, který tvoří převážnou většinu obyvatelstva ruského státu?

Protože rozměry této brožury jsou omezeny, není možno úplně odpověděti na tuto otázku, ale je možno a chceme dáti tuto odpověď v základních bodech.

Komunistický převrat vyvolal v Rusku občanskou válku a vedl k hromadné emigraci. Ta již vytvořila celou literaturu s kritikou komunistických pokusů.

Bez této literatury není možno se obejíti, ale my budeme užívati hlavně sovětských pramenů.

Na otázku, co komunisté udělali pro ruský selský stav, chceme dáti odpověď na základě hlavně sovětských dekretů a oficiálního sovětského tisku.

ZÁSADNÍ LENINŮV OMYL

Prvním činem sovětské vlády po uchvácení moci bylo vydání dekretu o půdě, v němž stálo, že „vlastnictví statkářské půdy se s okamžitou platností zrušuje bez jakékoliv náhrady".

Toto nařízení dalo vznik těm opatřením sovětské vlády, jimiž se pokoušela v prvním období po převratu uvésti do určitých norem živelné zabírání a rozparcelování půdy, které se tehdy v Rusku všude provádělo.

Miliony sedláků přestaly bojovat na obranu státu, utekly z fronty a začaly plenit a rozbírat si půdu velkostatků.

Sovětská vláda v tomto bouřlivém revolučním moři ve všem podléhala rozvášněnému selskému živlu.

Bolševici vstoupili na cestu nezadržitelné demagogie a nehledíce vůbec na zájmy státního hospodářství a chtějíce jen udržeti moc ve svých rukou, vyhlásili známou „sázku na chudinu".

Dekret z 11. června r. 1918 nařídil všeobecné vytvoření „výborů chudiny".

Voleb do těchto výborů neměli práva zúčastniti se „známí kulaci a boháči — hospodáři, kteří mají nadbytek chleba a jiných potravin, kteří jsou vlastníky obchodně-průmyslových podniků a používají námezdních sil".

Tímto způsobem všichni jen trochu zámožní rolníci byli vyloučeni ze seznamu plnoprávných občanů a vydáni všanc „výborům chudiny", složeným z největší spodiny vesnice, z opilců, zběhů a luzy, z tohoto selského Lumpenproletariátu, o který se rozhodla opříti sovětská vláda.

Ruský venkov za zřízení těchto výborů, které dostaly velkou moc, prožíval období hrůzy.

Ale sovětská vláda utěšovala jej vyhlídkami na socialistický ráj.

Po dekretu o vytvoření „výborů chudiny" sovětská vláda vydala „nařízení o socialistickém uspořádání půdy a o opatřeních k přechodu k socialistickému zemědělství".

V této proklamaci, vyhlášené ve formě zákona, se m. j. praví:

„Aby byla definitivně znemožněna každá exploatace člověka člověkem, aby selské hospodářství bylo organisováno na základě socialismu, aby pracující masy byly vychovány v socialistickém duchu a aby proletariát a selská chudina byly sjednoceny ve svém boji s kapitálem, je třeba přejíti od individuálních forem obdělávání půdy k formám kolektivním. Velká sovětská hospodářství, komuny, veřejné obdělávání půdy a jiné druhy kolektivního zemědělství jsou nejlepšími způsoby, aby tohoto cíle bylo dosaženo; proto na všechny druhy individuálního obhospodařování půdy je nutno dívati se jako na přechodné a přežívající se".

Ale po uplynutí dvou — tří let sovětská vláda pod tlakem zemědělců se rozhodla dáti venkovu svobodu ve volbě forem, jak obhospodařovati půdu.

Ve svém známém projevu na VIII. sjezdu komunistické strany Lenin prohlásil, že „venkov komuny nepřijal".

S tímto obratem časově souvisí také zřeknutí se „sázky na chudinu".

Myšlenka o podpoře selského proletariátu a vytvoření selské základny pro sovětskou vládu utrpěla plnou porážku: venkovský chudák zjevil se jako opilec, lotr a hlavně lenoch, který umí jen ničiti a rabovati, ale není způsobilý vésti své hospodářství.

A sovětská vláda, využivši selské chudiny v prvním období revoluce, pospíšila si zbaviti se tohoto dotěrného a náročného spojence: výbory chudiny byly všude zlikvidovány a Lenin, který se dokonale kál z této první své chyby, razil nové heslo — „sázku na seredňaka", na středního zemědělce.

Byla zahájena epocha selského „nepu“ („Nep“ — zkrácený název „nové hospodářské politiky“ — novoj ekonomičeskoj politiki).

Myšlenka o komunistickém hospodaření, které mělo vzniknout na zříceninách starého zemědělského řádu, byla zaměněna myšlenkou o nutnosti osvobodit hospodářskou iniciativu zemědělce, zastavit další ničení a upevnit zemědělské poměry, které byly fakticky vytvořeny po prvém bouřlivém období revoluce.

Tato nová myšlenka byla vyslovena na Všeruském zemědělském sjezdu, který se konal v prosinci 1921, a za několik měsíců potom našla své uskutečnění v zákonu o pracovním obdělávání půdy.

Tento zákon (od 22. května 1922) znamená rozhodné zamítnutí prvých bolševických fantasií.

„Aby byla rychle vytvořena jistota a stabilnost při pracovním obdělávání půdy, upevňuje se ode dne, kdy toto nařízení bylo vydáno, pro stálé pracovní používání všechna ta půda, která je nyní ve faktickém využití u okresů, vesnic a jiných selskohospodářských jednotek a byla jim přidělena nařízeními zemských orgánů nebo sjezdů sovětů“ (článek 32. nového zákona).

Tento zákon stal se základem „Zemědělského kodexu“ potvrzeného 30. října 1922.

JAK BOLŠEVICKÁ REVOLUCE ODŇALA PŮDU SEDLÁKŮM

V tomto kodexu nalezla svůj odraz demagogická hesla komunistů, prohlášená v prvních obdobích revoluce, ale již v takové formě, která jasně svědčila o tom, že život rozbil tato hesla a odhalil jejich lživost.

Heslo o právu, aby každý pracující člověk dostal od státu půdu, obrátilo se ve slib, že nemajetným bude přidělena půda ze zásobního fondu, kdyby takový fond vznikl po zajištění půdy, náležející jejím faktickým majitelům v této době. To znamená, že heslo o právu pracujících na půdu se změnilo ve fikci.

Rovnoměrné rozdělení půdy prohlášené na začátku revoluce končí, a sovětská vláda chce jenom, aby bylo zastaveno další masové rozparcelování a aby půda byla zajištěna těm, kdož se stali jejími faktickými majiteli.

Nemáme možnosti, pozastaviti se u jednotlivých článků zemědělského kodexu, a musíme zůstati jen při všeobecné charakteristice.

Před revolucí v Rusku existovaly dva druhy zemědělského práva: velkostatkářské a rolnické.

Velkostatkářské právo se zakládalo na právu soukromého vlastnictví a selské právo na majetkové držbě půdy selskou obcí a jejím dílem, rolnickým dvorem.

Zkušenosti mnoha let ukázaly, že hospodářské zájmy státu jsou lépe zabezpečeny při rozvoji soukromého individuálního práva na půdu než při obecním selském právu.

Proto zákonodárná opatření ruské vlády po revoluci r. 1905 směřovala k vytvoření třídy stálých zemědělců — vlastníků.

Nejenergičtěji tato opatření uváděl v život známý ruský stát-

ník P. A. Stolypin. Jako výsledek těchto opatření v Rusku vznikli zároveň s velkostatkáři-šlechtici majitelé půdy — sedláci nebo „stolypinští šlechtici", jak je někdy nazývali. Jejich počet rostl s velkou rychlostí.

Hospodářský rozkvět Ruska, který se zvláště silně projevoval po revoluci r. 1905, byl bezprostředně spojen s tímto velkým vzrůstem selského individuálního vlastnictví půdy, a se zakořeněním myšlenky soukromého vlastnictví v selském prostředí.

Komunisté si přičítají za velkou zásluhu, že v Rusku zničili velkostatkáře.

Ale komunisté neříkají ani slova o tom, že s velkostatkáři dohromady ožebračili miliony sedláků.

V Rusku v r. 1916, t. j. před bolševickou revolucí, bylo přes 6 milionů rolnických usedlostí, které držely půdu jako soukromý majetek, zakoupený prostřednictvím Rolnické zemědělské banky a podle zákona Stolypinova.

Celkem měli rolníci v Rusku v r. 1916 v soukromém vlastnictví přes 70 milionů desjatin*) půdy.

Počítáme-li, že rolnická rodina má průměrně pět členů, dojdeme k závěru, že komunistická revoluce, i když zničila v Rusku velkostatkáře, současně ožebračila kolem 30 milionů sedláků.

Je pravdou, že proti velkostatkářům, kteří za své velkostatky nic nedostali, sedláci-soukromí vlastníci byli odměněni účastí v celkovém rozparcelování půdy, přesto však svou vlastní půdu, za kterou platili těžce vydělanými penězi, vinou revoluce ztratili. — Je možno si mysliti, že se tyto miliony těžce dotčených rolníků smíří lehce se svou ztrátou?

Připomeneme-li si, že velkostatkáři těsně před bolševickou revolucí měli ve svém majetku v celém Rusku 34 miliony desjatin půdy, ukáže se, že vinou revoluce sedláci ztratili půdy dvakrát tolik než velkostatkáři.

A když se komunisté chvástají, že vzali půdu velkostatkářům, nutno konstatovati, že dvakrát tolik půdy bylo jimi odňato ruským sedlákům.

*) Desjatina má poněkud větší výměru než náš hektar.

NEKONEČNÉ VYKOŘISŤOVÁNÍ DEMORALISACE RODINY

„Sázka na seredňaka", vyhlášená Leninem, když „sázka na chudinu" zklamala, netrvala dlouho.

Život stíral krok za krokem hranice mezi „seredňakem" a „kulakem" („kulak" je bohatý sedlák), kterému Lenin vyhlásil nekompromisní válku. Tímto bylo stále více odhalováno rozdělení selského stavu, které Lenin uměle vytvořil.

Na venkově se vytvořila groteskní situace, při které každé zlepšení selského hospodářství převádělo rolníka do třídy „kulaků", t. j. nepřátelů sovětské moci.

Naopak zase, když střední sedlák, t. j. seredňak pod tlakem sovětských daní se ožebračil, stal se chudákem a tím přestával pro sovětský stát býti daňovým poplatníkem.

Ti z moskevských komunistů, kteří měli blíže k venkovu, prohlédli tuto situaci a začali poukazovati na nutnost, aby se rozlišoval „kulak" od „zámožného sedláka"; ke kulakům počítali toho, kdo zaměstnával námezdní síly. Ale tento vnější znak — užívání námezdních sil —, kterým odlišovali kulaka od zámožného nebo „pracovitého" rolníka, brzy ztratil význam.

Zákaz používati námezdních sil, stanovený sovětským zákonem, způsobil rozvoji selského hospodářství velké těžkosti, ale život si vytvořil různé kličky, kterými bylo možno tento zákaz obejít.

Některé tyto praktiky jsou velice zajímavé.

Chudý rolník, který neměl koně a chtěl obdělávati svůj pozemek, dělal toto: vypůjčil si u zámožného sedláka koně a platil za to polovičku své úrody!

Tímto způsobem „kulak“, když půjčil chudému sedlákovi koně, dostával nejen polovičku úrody z jeho půdy, nýbrž i jeho práci.

Sovětské zákony tím nebyly dotčeny, protože „kulak“ nenajímal chudého sedláka, ale naopak, chudý sedlák si „najal“ kulaka, jelikož kulak, když půjčoval svého koně, často sám dohlížel na koně během práce.

Fakticky však se vytvářela drzá exploatace chudého sedláka, která pro něho byla daleko těžší, než kdyby jej byli přímo najali na práci, protože v tomto případě by chudý sedlák nenesl risika spojeného s opotřebováním hospodářského inventáře a dostával by plat za svou práci nezávisle na úrodě.

Ještě větší pozornosti zasluhuje jiné obcházení sovětských zákonů, odporujících požadavkům venkovského života.

Rolníci důkladně využili jiného sovětského zákona — o svobodě manželství, jen aby obešli ten sovětský zákon, jímž bylo zakázáno používati námezdních sil.

Rozvrat manželství je jedním z nejstrašlivějších zjevů, k nimž vedla komunistická revoluce.

Sovětská vláda, odstranivši církevní sňatek, vytvořila takové podmínky pro vstup do manželství a pro rozluku, že přetvořily manželství na obyčejné soužití: sovětský sňatek se uzavírá na základě pouhého záznamu osob, jež do manželství vstupují a rozlučuje se jednostranným, ničím neodůvodněným požadavkem manžela nebo manželky, při čemž pro počet sňatků u rozloučených osob neexistuje žádné omezení.

Toto komunistické zákonodárství vneslo na ruský venkov neslýchaný rozvrat.

„Dříve před revolucí byly rozluky na ruském venkově zjev velmi vzácný. Když se někdo rozloučil, býval veřejně pranýřován. Nyní se obraz změnil. Rozluky se provádějí živelně. Teď je mnoho případů, že žena během jednoho roku uzavře sňatek několikráte. Totéž se týká mužů: dnes je ženat, zítra bude rozloučen a pozítří bude znovu ženat. A vše to je v pořádku. Nikdo nepranýřuje podobné případy. I starší lidé dívají se na to bez

zvláštního odsouzení: „Což, nastala taková doba", — říkají." („Pravda", článek Axenova.)

Sovětské zákonodárství o „volných" sňatcích vedlo vedle rozvrácení mravů i k jiným neočekávaným důsledkům.

V jednom čísle „Pravdy" (ústředního orgánu komunistické strany) nacházíme tyto zajímavé řádky:

„Nač by si zámožný sedlák najímal dělnici a tím by byl převeden do třídy kulaků, nač by denně kontroloval, nepracuje-li tato dělnice přesčas, nač by platil procenta do odborového svazu, nač by jí vyplácel stanovenou mzdu a vedle toho nač by byl stále pod kontrolou úředních orgánů? O mnoho jednodušší je — pojmenovat pracovnici nutnou pro hospodářství svou manželkou. A manželka musí pracovat od časného rána do soumraku, ctíti i manžela i tchyni i tchána i starší bratry manželovy i jejich ženy i sestry manželovy, zvláště ty, které se dlouho neprovdaly a svou zlobu si vylévají na své švakrové. Manželka musí pracovat usilovně se vší energií mladé hospodyně, a když těžké polní práce se skončí, muž se každodenně hádá a často i bije. S manželem i ostatní členové rodiny jí vyčítají skývu chleba. Ve dne žena pracuje a v noci pláče, ale tak, aby nikoho nevyrušila, jen potlačuje v sobě těžké vzlyky. Co dělat? Je vidět, že to zde není život: a chtějí-li se někoho zbavit, tedy se ho zbaví. Pracovala jako dělá dobytek a nač je nutna pracovnice v zimě? Ale kam jít? K otci? Ten má plno hladových krků a není tam nic k jídlu. Žena vyjde do síně. Vítr skučí, déšť bubnuje a zmučená žena opřena o zeď, pláče. Utopit se? Ale země drží jako kleštěmi člověka vyrostlého na selské půdě. Do města? Ale říkají, že v městě není žádná práce. Do města odcházejí dívky, ale velmi často o mnohých přichází do selských jizeb jen špatná pověst."

Takové jsou sladkosti sovětského „sezonního" manželství.

Zvláštního rozšíření dosáhly takové sezonní sňatky v kozáckých vesnicích na Kubáni.

„Pravda" píše o nich toto:

„Zajdeš do domu ke kozákovi.

„Máte zde pracovnici?" Jmenuje ji jménem.

„Jakápak pracovnice? Je to moje žena a nikoli pracovnice."

„Ale nejste zapsáni na matričním úřadě."

„A proč? My žijeme po sovětsku. Milujeme se navzájem — jsme ženati, nemilujeme se už — na shledanou!"

Pojem ‚na shledanou' vždycky jen v pozdním podzimu a láska vždy v době polní práce."

Veškeré tyto chorobné zjevy nezůstaly konečně bez povšimnutí i u sovětské vlády. Sovětská vláda se však nemohla rozhodnout změniti své manželské zákonodárství, aby upevnila rodinu, protože to neodpovídalo základním názorům komunismu, který směřuje ke zničení rodiny jakožto základu buržoasní veřejnosti, ale v zákonodárství o selsko-hospodářském nájmu byla zavedena některá zlepšení v nájemním právu.

Zde se projevil nátlak venkova, mocné požadavky hospodářské nutnosti, které komunisty přiměly, aby ustoupili od svých zásad.

PROČ MŮŽE DNES TAK SNADNO BOLŠEVICKÁ ARMÁDA VYPÁLITI CELÉ VESNICE?

Když takto pod nátlakem životní nutnosti musilo se ustoupiti od zákazu námezdní práce, zmizel poslední vnější znak, kterým se rozlišoval „kulak" od „seredňaka". Komunisté počítali ke kulakům všechny rolníky, kteří se starali o zlepšení svého hospodářství.

Uvádíme některé nejcharakterističtější příklady.

Sedláci využívali návštěv městských komunistů na venkově, aby dostali od nich vysvětlení o takovýchto otázkách: „Jsem seredňak nebo kulak, když mám dva koně a jednu krávu; a čím budu, když mám dvě krávy a jednoho koně?" atd.

Na vesnicích podle pozorování komunisty Smirnova vytvořila se psychologie, při které sedlák se bojí míti o krávu více, jen aby nebyl zapsán jako „kulak".

Tento „strach" býti zapsán jako „kulak" se stal opravdu bičem venkova.

Léta ubíhala a rolníci pomalu prohlédali podstatu komunismu. Svědčí o tom obžaloby sedláků, které ani „Pravda" nemohla zamlčeti.

„Tlachá o novém hospodářství," praví se v jednom článku o selském komunistovi, „ale kráva mu pošla hladem a svým dvorem si zatápí v kamnech." („Pravda" č. 180.)

„Jak možno si bráti příklad z člena komunistické strany, když má nejhorší dvůr, dobytek i obdělávání půdy?" (Tamtéž.)

Prázdným slovům, nepodepřeným živým příkladem, venkov nevěří.

„Komunisté často zanechávají své otce, bratry, nechávají ženy

Zanedbaná selská stavení, následek komunistické kolektivisace

Tak vypadá zproletarisovaná vesnice, ze které vyhnali „kulaky". Z úrodného kraje na sever od Kavkazu

s dvěma, třemi dětmi. Jak mohou poučovat lidé, jak žíti v komuně, když sami s otcem a svými dětmi si nevědí rady, kterak dohromady žít?" (Tamtéž.)

Jiná zajímavá pozorování sděluje na stránkách moskevského časopisu „Izvěstija" soudruh Grigorjev:

„Náš selský stav je dosud divoký a neohrabaný. Ještě daleko nedorostl do komunismu. Na příklad taková maličkost. Když sedláci jdou v komuně žnouti trávu, pracuje se takto: jeden stojí a kouří, opřen o kosu, jiný kosu dlouho naklepává a brousí, třetí sbírá jahody, čtvrtý sedí na trávě a mluví s pátým, a všichni čekají, že někdo jiný požne trávu, shrabe ji a všechno bude dobře.

Ale docela jinak je, když se pracuje na lukách přidělených jednotlivě každému sedláku. Tu naši sedláci neobyčejně oživnou a ukazují, co dovedou. Pak pracuje s kosou každý, pospíchá, každý se snaží co nejdříve dosáhnouti meze, kde jeho půda končí a cizí začíná. Rolník co nejrychleji poseče trávu na mezi a vezme si ji pro sebe a často se ještě pokouší zachytit kousek cizí louky."

Za zmínku stojí i pozorování sovětského novináře, dopisovatele „Pravdy" Kanatčikova z cesty různými vesnicemi. Kanatčikov mluvil s rolníky o komunismu a uslyšel od nich toto:

„Vy z nás chcete udělat komunisty, ale je to možné!? Přece již příroda lidské ruce skládá k sobě, netrhá je od sebe. Až ruce se budou rozbíhat, budeme komunisty, ale teď se staráme každý o sebe."

Jiní sedláci, kteří byli přítomni této rozmluvě s dopisovatelem „Pravdy", naprosto souhlasili se svým krajanem a dodávali:

„Nikdo nechce pracovat pro druhého: máme v naší vsi lotry, kteří nebudou udržovat své pořadí a do práce nepůjdou. Což pro ně musíme pracovat? Je to spravedlivé?"

Jakých výsledků dosahovala práce komunistů s „roztříděním" venkova?

„Soudruh" Žiga procestoval nemálo vesnic Kurské gubernie a přivezl mnoho smutných pozorování, která sdělil čtenářům „Pravdy".

Soudruh Žiga promluvil s jedním rolníkem na ožehavé tema — o příčinách častých požárů, které pustoší ruský venkov.

„Víte, proč stavějí sedláci tak, že celá vesnice se všemi svými staveními vypadá jako ohniště ze slámy?" praví rolník Černyšev, „nevíte? . . . A je to zajímavé. Na příklad: my jsme před nedávnem vyhořeli. Od jedné nepatrné hořící stodoly asi 180 staveb lehlo popelem, a to tak rychle, že lidé mohli sotva vynésti své věci. Po tomto požáru bylo by nejlepší stavěti budovy ve vzdálenosti 10—20 sáhů*) od sebe. Ale tak tomu není. Sedláci znovu stavějí domy těsně vedle sebe, střechu ke střeše — tak, aby v případě požáru znovu všechno vyhořelo."

„Asi je to tak zavedeno ze starých dob," poznamenal sovětský novinář.

„Je to samozřejmé," odpověděl rolník, „ale hlavně je to proto, když rolník staví si odděleně, vzniká proň velké nebezpečí. Pohádá-li se se svým sousedem, soused ho podpálí a jeho dům shoří samojediný, když však stavby jsou dohromady, každý je zabezpečen — neboť bude-li hořet, bude požár u všech dohromady. Porozuměl jste? Ve vesnicích nyní vládne nepřátelství. Sejde se chudý sedlák se zámožným a začne hádka a pak mu hodí na střechu červeného kohouta."

„Tohle je také jeden ze způsobů „roztřídění" vesnice, tak asi se to u vás jmenuje," skončil tento sedlák s nádechem ironie.

Je těžko něco dodati k tomuto prostému, ale v podstatě strašnému příběhu.

Jak vidí čtenář, používali jsme výlučně sovětských pramenů.

Při využití těchto pramenů vzniká přirozeně tato otázka:

Když sovětský tisk může mluvit pravdu o soudobém stavu Ruska, když sám odhaluje nemoci a jízvy sovětského systému, není-liž to také svědectvím toho, že sovětský režim je způsobilý též vyléčiti tyto jízvy?!

Při odpovědi na tuto otázku je nutno uvážiti toto:

*) Sáh — ruská míra kolem dvou metrů.

Předně ta zrnka pravdy, jež jsme sbírali dohromady pro svou brožuru, jsou vyňata z ohromného množství sovětských deníků a časopisů, ale tato zrnečka se doslova utápěla v moři lží a samochvály.

Za druhé: Vedoucí činitelé sovětského tisku vědí, že ohromné množství obyvatelstva, zvláště na venkově, vůbec nečte ústředních sovětských časopisů, které vynikají jen velkými rozměry a těžkopádným slohem.

Za třetí: Život diktuje své zákony a pravdu uchovat nepodaří se vždy a všude.

Za čtvrté: Bolševici jsou velmi dovední demagogové a chápou, že mohou, odhalují-li čas od času zvláště křiklavé špatnosti sovětské skutečnosti, počítati s tím, že obyvatelstvo uvěří jejich slibům, že vycházejí venkovu vstříc, že „se obracejí k venkovu vlídnou tváří" a že chtějí zlepšit jeho postavení.

Za páté: Venkov čas od času sám důrazně připomíná, že není možno beztrestně šlapat jeho zájmy a připomíná to vraždami úředních sovětských osob a sovětských vyzvědačů.

A konečně, abychom byli objektivní, musíme uznat, že mezi vedoucími osobnostmi komunismu jsou i takoví lidé, kteří fanaticky věří, že rozkvětu venkova může býti dosaženo pouze na cestě, jež vede ke zničení každé snahy o soukromý majetek.

ZLOČINNÝ EXPERIMENT, KTERÝ STÁL ŽIVOT DVANÁCTI MILIONŮ LIDÍ

Zbořiti staleté základy selského hospodářství, zpřetrhati všechny nitky, které je spojují s minulostí, změniti přímo psychologii sedlákovu — toť úkol, který si vytkla komunistická strana a ke kterému se vrací s vytrvalou houževnatostí, někdy polevujíc, jindy zesilujíc svůj nástup, ale nikdy nepouštějíc s dohledu konečný cíl.

Z předchozího jsme již viděli, že politika sovětské moci v poměru k selskému stavu postupovala v nerovné křivce: vláda se hned opřela o „chudáka", hned se chytila „seredňaka", hned zesilovala nátlak na vesnici, hned jej oslabovala pod dojmem selských nepokojů a vzpour. Selský stav v celku byl pro sovětskou moc nejnebezpečnějším vnitřním nepřítelem, nad nímž bylo nutno zvítězit buď silou nebo úlisností, ale zvítězit v každém případě.

Dokud rolník měl půdu, dokud cítil tuto půdu pod nohama, ve smyslu přímém i přeneseném, mohl vésti boj s vládou, mohl bránit svá náboženská, občanská i majetková práva: proto nejdříve bylo nutno vytrhnouti tuto půdu zpod jeho nohou, zbaviti ho země.

Marxova a Engelsova nauka, která odsuzuje selský stav k zániku, byla vůdčí hvězdou sovětské vládě, jež se stále bála o svou existenci.

Myšlenka kolektivisace selského hospodářství zůstávala vůdčí myšlenkou po celou dobu existence sovětské vlády. I když jednotlivé zákonodárné akty a opatření sovětů občas se odchylovaly od této myšlenky, byly to jen „vojenské úskoky", bylo to jen maskování.

V tomto směru komunistická strana vždycky zůstávala věrna „odkazům" Lenina, jenž nekonečně opakoval: „Žijeme v zemi drobných sedláků, kořenů kapitalismu jsme nevytrhli a základy svého vnitřního nepřítele jsme nepodvrátili. Tento nepřítel se udržuje na drobném hospodářství a abychom jej odstranili, máme pouze jediný prostředek — převést hospodářství státu, mezi ním také zemědělství na novou technickou základnu, na základnu soudobé velkovýroby."

Když přešlo období t. zv. „vojenského komunismu" (první tři léta po převratu) a potom minulo období „nepu", t. j. nové hospodářské politiky, během kterého hospodářství země a zvláště selské hospodářství začalo ožívat a lepšiti se, sovětská vláda pocítila, že sedí již pevněji v sedle, a rozhodla, že je nutno zakončiti ústup a přejíti k nástupu.

Sovětská vláda započala uskutečňovati svůj plán kolektivisace celého selského hospodářství.

Nejdříve bylo sedlákům dovoleno „dobrovolně" vstupovati do kolektivních hospodářství, zkráceně nazývaných kolchozy.

O tom, jak se prováděla „dobrovolně" tato kolektivisace, uchovalo se mnoho důkazů: úryvky ze sovětského tisku a materiál shromážděný hospodářskými časopisy v cizině, na příklad „Bulletinem", který byl vydáván v Praze Hospodářským kabinetem profesora Prokopoviče.

Na příklad krasnojarský okruh ve střední Sibiři: „Přece znáš rozhodnutí 15. sjezdu strany a 16. konference strany? Nepůjdeš-li do kolchozu, vypudím tě spolu s kulaky". („Izvěstija" 24. III. 1940.)

Dále rossošanský okruh ústředně-černozemní oblasti evropského Ruska: „Buď podepíšeš akt o kolektivisaci nebo tě vypudíme z chalupy, vezmeme ti majetek a deportujeme tě z oblasti. Zvol si, co chceš." („Pravda" 21. III. 1930.)

Balachnovský okruh oblasti na dolní Volze: Na selských schůzích komunističtí propagandisté kladli zostra otázku: „Kdo je proti vstupu do komuny?" Obyčejně nikdo nepozdvihl ruky. „Kdo je pro vstup do kolchozu?" Zdvihlo se půldruhé desítky

paží a kolchoz byl „utvořen“ již při třinácti hlasech „pro“ a při 400 sedlácích, kteří se zdrželi hlasování.“ („Pravda“ 20. III. 1930.)

V běžeckém okruhu ústředně-průmyslové oblasti: „Ve schůzi každého sedláka vyvolávali podle seznamu ke stolu a vyptávali se ho: ‚Ty jsi proti kolchozu?‘ — ‚Ne, ale ještě počkám.‘ — ‚Tak se podepiš‘. Nikdo se sice nerozhodl podepsati, ale přesto kolchoz byl vyhlášen jako ‚ustavený‘.“ („Pravda“ 14. III. 1930.)

V bývalé volyňské gubernii v novogradvolyňském okruhu pro kolchoz agitovali tímto způsobem: „Kdo se nechce zapisovati do kolektivu, bude poslán spolu s kulaky do Solovek“ (do koncentračního tábora na severu Ruska). Sedláci ztichli. Nikdo nechtěl do Solovek. Jak by se nezapsali! Přihlásili se!“ („Pravda“ 12. III. 1930.)

Na Kavkaze komunističtí řečníci rozvíjeli tyto myšlenky: „Když vstoupíte do kolchozu, stát vám pomůže hmotně, osvobodí vás od daní“ atd. Když sedláci odpírali vstoupiti do kolchozu, odpovídali jim: „Stejně vás zapíšeme. Vezmeme půdu a zapíšeme. Kdo vstoupí do kolchozu, je pro sovětskou vládu, a kdo nevstoupí, je proti sovětské vládě.“ („Pravda“, 15. III. 1930.)

Ve střední Asii, v Uzbekistanu, pracovalo se osobními dotazy u sedláků, při čemž byli předem sedláci upozorňováni, že všichni, kdož odmítnou vstoupiti do kolchozu, budou vypuzeni jak z vesnice, tak z rayonu a vůbec z území Uzbekistanu. Soupis a oceňování majetku sedláků vstupujících do kolchozů se prováděly za pomoci milice. („Pravda“, 15. III. 1930.)

V druhé části Asie, v Turkmenistanu, kolektivisace byla uskutečňována „cestou hrozeb, vojenskou silou, odnětím vody nutné pro zalévání pozemků, hrozbami, že budou odebrány průmyslové výrobky těm sedlákům, kteří do kolchozů nechtějí vstoupit.“ Sám Stalin uvádí tento fakt v jednom ze svých projevů.

Jak vidíme, všude se praktikoval stejný způsob: sedláci byli

zastrašováni a otevřeně nuceni ke vstupu do kolchozů. Všude vládlo divoké násilí, hrozby a zatčení.

Známý učenec dr. N. A. Bazili, ve své základní práci, vydané v Paříži v r. 1937, pod názvem „Rusko pod sovětskou vládou" sebral zajímavý materiál, který podává odpověď na otázku, jak velký byl počet lidských obětí, jichž si vyžádalo uskutečnění této „dobrovolné" kolektivisace.

Uvádíme alespoň některá z těchto nejdůležitějších fakt:

Podle tvrzení Harry Langa, vynikajícího spolupracovníka novoyorského časopisu „Forward", podařilo se tomuto publicistovi sebrati v SSSR materiál, podle kterého v r. 1932—33 v některých oblastech Ukrajiny a Bílé Rusi kolem 40% obyvatelstva stalo se obětí hladu. Analogické zprávy, tentokráte o německých koloniích na severním Kavkazu a jiných místech, uvádějí německé organisace pomoci hladovějícím v SSSR. Tyto organisace počítají, že v r. 1933 v sovětském Rusku zahynulo hladem jen německých osadníků kolem 140.000.

Násilná kolektivisace selských hospodářství vedla nejen k přetvoření jednotných selských dvorů v kolchozy, ale i ke značnému zmenšení celkového počtu selských dvorů v sovětském státě. Toto zmenšení nebylo vůbec zaznamenáno v sovětském tisku. Ale je nejvýše charakteristické pro bytostnou podstatu stalinovské kolektivisace.

Selské dvory mizely ve větším měřítku od roku 1929, t. j. od počátku stalinovské kolektivisace na venkově. Do polovice roku 1932 počet selských hospodářství v Sovětském svazu se zmenšil o 1,355.400 (po 452.000 ročně); v roce 1932-33 počet selských hospodářství poklesl již o 862.000, v r. 1933-34 — o 1,884.000, v r. 1934-35 — o 833.000 a konečně ve třech čtvrtinách roku 1935-36 — o 316.000. Úhrnem za celou dobu kolektivisace počet selských dvorů v Sovětském svazu se zmenšil o více než 5 mil. 250.000, při čemž nejtěžším obdobím pro ruský venkov byla léta 1933 a 1934.

V selské rodině je nyní průměrně 4,2 osob obého pohlaví. To znamená, že v letech usilovné výstavby „socialismu v jedné ze-

mi" přes 22 milionů sedláků obého pohlaví zmizelo z venkova.

Je samozřejmé, že část sedláků, kteří opustili venkov, vzhledem k průmyslovému růstu země, našla práci v městech. Je možné, že v prvních letech násilné kolektivisace právě do měst směřovaly hlavní masy sedláků, obětí stalinovské hospodářské politiky. Ale již v r. 1932 pokles selského obyvatelstva na venkově začíná být větší, než přírůstek obyvatelstva v městech. Nutno poznamenati, že jen v l. 1932—35 úbytek selského obyvatelstva přesahoval 15,000.000 osob.

Právě během těchto strašných let sedláci na Ukrajině a na severním Kavkazu umírali hladem. A statisíce „kulackých" rodin byly deportovány do koncentračních táborů na severu Ruska a na Sibiř. Pan Chamberlain, který byl po dlouhá léta americkým dopisovatelem v SSSR, sděluje: „Byl jsem informován z důvěryhodného pramene, že jen na Sibiři v koncentračních táborech bylo kolem 30.000 zatčených. Celkový počet sovětských občanů, kteří v době železného období pětiletky byli zbaveni svobody, bez soudu, nemůže býti menší než dva miliony osob."

V r. 1937 v Praze byla vydána kniha od Sergěje Maslova pod názvem „Kolchozní Rusko". V této knize Sergěj Maslov stejně jako dr. Bazili pokouší se určiti počet lidských obětí, kterých si vyžádala kolektivisace.

Jeho součet jen málo se liší od součtu dr. Baziliho. S. Maslov odhaduje počet obyvatelstva selských dvorů, zmizelého v době od r. 1929 až po rok 1935, na 24 miliony; ale zvýšení městského obyvatelstva za tutéž dobu činilo jen 16 milionů, z nichž 4 miliony byly přirozeným přírůstkem.

Z těchto číslic je viděti, že z venkova zmizelo kolem 24 milionů lidí a do měst se přestěhovala jen polovina této číslice (16 bez 4).

Ztracených 12 milionů sedláků představuje tedy přibližný součet lidských obětí kolektivisace.

BOLŠEVICKÉ METODY PŘI TVOŘENÍ KOLCHOZŮ

Prof. dr. Bazili, prozkoumav otázku o počtu lidských obětí, jichž si vyžádala násilná kolektivisace, ve své práci věnoval zájem i jiným výsledkům tohoto neštěstí, které postihlo ruský venkov.

Kolektivisace, drahá počtem zahynulých lidí, stala se drahou i počtem zničených hospodářských hodnot. Zvláště velká byla katastrofa, jež zasáhla dobytkářství. Dobytek, zabavený u sedláků a zavedený do kolchozních stájí, zůstával bez dozoru a hynul v milionech kusů. Nucené dodávky masa státu vedly k vybíjení mladého dobytka a ničily základy dobytkářství.

Ale ještě zhoubnější vliv na vyhynutí dobytka mělo rekvirování obilí a krmiv u sedláků v r. 1929. V důsledku toho dobytek neměl dostatečného množství krmiva. Ani pro koně, v době polních prací, nejdůležitějších v životě vesnice, nestačilo krmivo. Byl zaznamenán značný počet případů, kdy rolník, jemuž brali koně do kolchozu nebo chtěli odvést poslední krávu nebo ovci, raději je zabil, jen aby je nemusil odevzdati násilnickému státu.

Na XVII. sjezdu komunistické strany Stalin oznámil číslice o zmenšení počtu dobytka v Sovětském svazu. Obraz byl děsivý:

	Počet kusů dobytka	
	r. 1923	r. 1933
koní	34,000.000	16,600.000
rohatého skotu	68,100.000	38,600.000
vepřů	20,900.000	12,200.000
ovcí a koz	147,200.000	50,600.000
celkem	270,200.000	118,000.000

Takový je rub nucené kolektivisace. Hodnota zahynulého dobytka a zničená produkce dobytkářství (kůže, mléko, máslo atd.) vysoce převyšuje hodnotu vystavěných mamutích továren. Lidé dávali do jedné kapsy a při tom vyprazdňovali do dna druhou.

Úpadek dobytkářství měl největší vliv na stravu, na oděv a na obuv obyvatelstva. Zmenšení počtu rohatého skotu téměř o 30 milionů kusů mělo za následek zmenšení produkce mléka a másla. V r. 1928 sovětský trh dostal 3,611.000 tun masa. V r. 1934 komisariát zásobování, který je hlavním dodavatelem masa, připravil pro prodej jen 430.000 tun. Připustíme-li, že totéž množství masa bylo prodáno na trh samotnými sedláky a připraveno jinými organisacemi, v nejlepším případě konstatujeme, že na sovětském trhu v tomto roce byl jen 1 milion tun masa, t. j. v roce 1928 klesl výnos přibližně na čtvrtinu. Nejtěžší důsledky měl úpadek dobytkářství v koželužském a obuvnickém průmyslu a v průmyslu oděvním.

Za jakých podmínek byla provedena kolektivisace venkova? — klade otázku prof. dr. Bazili a odpovídá: Skutečnost, že kolektivisaci venkova podařilo se uskutečniti s výjimečnou rychlostí, lze vysvětliti dosti jednoduše, ale rozhodně jinak, než to činí sovětský tisk.

V r. 1929-31 z měst na venkov byly poslány desetisíce lidí, ozbrojených browningy. Ti uskutečnili program, vyhlášený Stalinovou vládou: „zničiti kulaky (zámožné sedláky) jako třídu" a přinutit zbylou, zastrašenou selskou vrstvu, „aby přešla k socialismu". Vůle většiny ustoupila před vůlí ozbrojené menšiny. Sedláci se smířili s násilím.

Psychologii kolektivisátorů velmi dobře vylíčil sovětský beletrista Panferov ve svém třísvazkovém románu „Bruski".

„Z člověka" — čteme v tomto románu — „musí býti pojem soukromého vlastnictví vymlácen jako prach z matrace. Sedlák začal s námi smlouvat — vybijeme z něho k tomu chuť." „Kdyby sedlák, tento krkavec, se ve svém hospodářství — hnízdečku upevnil, byli bychom nuceni mluvit s ním mluvou děl a každé hospodářství bylo by nutno vyhodit do povětří i s jeho stavite-

lem.“ „Je dobře, že máme málo pracovitých, pevných hospodářství, jako jsou v Evropě: snáze můžeme vésti sedláky tou cestou, která je nám nezbytná.“ „Sedlák se protiví a nechce jít do kolchozu. Co s ním dělat? Prašť ho do kotrby, až mu v ní zazvoní a moc se nerozčiluj. Nelituj, život je nelítostný! Pamatuj, že nikomu neskládáš osobních účtů; proto v této pračce musíš být sprostý i zlý i musíš také podle potřeby otočit na čtyráku.“

Kolektivisátoři se podle plánu určeného Kremlem vrhli s počátku na „špičky vesnice“, na oněch 10%, která měla o ovci více nebo dobrý pluh a dobré hospodářství. Všichni byli nelítostně rozmetáni, vyvlastněni, vyhnáni ze svých chalup, částečně zničeni a většinou posláni na nucené práce na sever Ruska a na Sibiř. Jejich osud sdílely také statisíce sedláků, kteří více nebo méně odporovali kolektivisaci. Naopak však v selském proletariátu a v chudině podařilo se nalézti značný počet lidí, kteří vytvořili dva a čtvrt milionu administrátorů v kolchozech, členů jejích správ, členů t. zv. kolchozních brigád atd.

Základní pracovní silou nově organisovaných kolchozů stali se střední sedláci, kteří byli terorisováni a zastrašeni a odevzdávali do kolchozů jak koně, tak pluhy i vozy, jen aby se zachránili od úplného zbídačení a aby nezahynuli ve vyhnanství.

Za celou tu dobu, kdy se živým tělem Ruska se prováděla tato bolestná operace kolektivisací, do evropského tisku pronikly o ní jen sporé protichůdné zprávy a proto „průměrný Evropan“ nemohl si učiniti jasné představy o tom, kolik hoře a strádání tento komunistický pokus ruskému sedláku způsobil.

Živá slova očitého svědka určité události často jsou výmluvnější pro rozum a srdce, než dlouhé zprávy o této události.

Taková živá a bezprostřední líčení o tom, za jakých podmínek se uskutečňoval pokus násilnické kolektivisace v Rusku, existují, třebaže v nevelkém počtu.

Jedna z těchto historek uvedena jest v knize Sergěje Maslova „Kolchozní Rusko“.

Vypravěč je mladý ruský rolník, kterému se podařilo utéci z rodné vsi na vrcholu kolektivisace v r. 1929. Za půldruhého

roku tento rolník znovu navštívil svou vesnici a prožil v ní kolem dvou týdnů. V r. 1936 tento rolník opět se dostal do rodné dědiny a ukrýval se v ní několik dní, při čemž v noci besedoval dlouze se svými přáteli, kteří mu pomohli, aby se skrýval před úřady. Uvádíme jeho rozpravu, ale částečně jsme ji zkrátili.

Roku 1929 ve vesnici začala komunistická agitace pro vytvoření kolchozu a na podzim toho roku kolchoz vznikl. Vstoupilo do něho 16 lidí, bezzemků, námezdních zemědělských dělníků, úřední osoby a dva učitelé. Žádný rolník-hospodář mezi členy kolchozu nebyl. Od té doby začíná stále se zvyšující nátlak úřadů na naši ves, aby všechno její obyvatelstvo bylo vehnáno do kolchozu. Osud do dějin této vesnice píše strašnou kapitolu.

Všechno obyvatelstvo naší vsi bylo téhož roku 1929 rozděleno podle placení daní na tři skupiny: na chudinu, na seredňaky a na zámožné čili „kulaky". Kulaci musili platit nejtěžší daně. Když zaplatili i nejvyšší daň, byl jim zaslán daňový předpis po druhé a po třetí. Když daň neplatili, byl majetek neplatícího odhadnut v rozměru daňového předpisu a zabaven pro kolchozy . . . Seredňaci byli daní zatíženi lehčeji, ale ještě dosti vysokou. Chudina platila nejmenší daň nebo vůbec nedostávala daňových předpisů . . . Tímto způsobem sovětská vláda rozbíjela jednotu vesnice a ničila zámožnou hořejší vrstvu obyvatelstva, zastrašujíc všechny ostatní a obohacujíc kolchoz.

Současně se prováděla i usilovná propaganda pro kolchoz. Ale tato propaganda na rolníky málo účinkovala a vesničané do kolchozu nevstupovali. Tehdy úřady vymyslily jiné, účinnější opatření. Na začátku r. 1930, když ještě byla zima, z okresního střediska do vsi přišel nový rozkaz. Všichni mají dovézt pluhy, brány a veškeré osivo do největšího dvora, při čemž obilí měl každý dostat v takovém počtu, v jakém je zasel minulého jara. Vesnice se zdráhala a rozkaz nesplnila. Ale sovětská vláda stála na svém. Jedné temné noci přišla četa čekistů, rychle a bez hluku podle sestaveného soupisu zatkla 12 nejzámožnějších sedláků a odvezla je do žaláře v okresním středisku. Vesnice se vzdala od-

poru a během několika dalších dnů všechno požadované bylo dovezeno na určité místo.

S tím se však nesmířily ženy a na vsi vypukla „babí vzpoura". Selky zbily a zahnaly z vesnice předsedu selského sovětu, tloukly a zabíjely komunisty, vybíraly z hromady své hospodářské nástroje a odnášely je domů a braly z kolchozní sýpky obilí. Muži se této vzpoury neúčastnili. Z okrskového střediska pod ochranou jízdní čety přijeli řečníci, kteří svolali ženskou schůzi a domlouvali ženám, aby souhlasily se společným oráním půdy a setím. Hrozili osudem 12 zatčených. Ale nic to nepomohlo: ženy pevně stály za „starým pořádkem". A komunisté, kteří přijeli, musili ustoupiti. „Nechcete-li nové, ať zůstane při starém." Již druhý den všechno bylo rozvezeno po jednotlivých dvorech. Vesnice se uklidnila.

Těsně před zahájením jarních polních prací každý selský dvůr dostal příkaz, jehož příjem musil stvrditi podpisem, že má osíti tolik půdy jako loni. Neuposlechne-li majitel dvora, bude zatčen a uvězněn. Skoro všichni poslechli, ale mnozí sedláci při osévání půdy podváděli: část půdy oseli normálně, ale druhou část jen 10, 20, 30 kg obilí na hektar.

V létě se ve vesnici provádělo „uvedení půdy do pořádku", geometři se vyptávali každého majitele domku, kolik si chce své půdy ponechati pro sebe. Mnozí pro vysokou pozemkovou daň se části půdy zřekli a půda byla postoupena kolchozu, u jiných část půdy byla odňata násilím a také přidělena kolchozu. Po zakončení těchto operací kolchoz měl již třetinu veškeré vesnické půdy. Z papírového kolchozu stal se kolchoz skutečný. Na podzim v něm byla zahájena práce: selské dvory podle zvláštních pokynů, dávaných ze selského sovětu, musily svými koňmi a nářadím zorati a oseti kolchozní pole. Sedláci pracovali líně a nedbale, ale musili pracovat, protože během léta bylo zatčeno a odvezeno do žaláře ještě šest jejich spoluvesničanů.

Podzim přinesl vesnici nové zvýšení peněžitých daní. Vedle toho byly zavedeny u sedláků nucené dodávky obilí pro stát. Pod tíhou tohoto zdanění stenali nejen majitelé zámožných dvorů,

ale i seredňaci. Místní sověty na protesty a nářky odpovídaly radou: „Jdi do kolchozu a bude ti snáze." Na vesnici však sovětů neposlouchali, raději se zalykali pod tíhou daní, ale setrvávali při „starém životě". Tehdy vláda svůj nátlak ještě zvýšila: koncem listopadu byla vyhlášena deportace všech 18 zatčených (12 na začátku roku a 6 v létě) i s jejich rodinami na Sibiř. Ve dne to bylo vyhlášeno a již večer k chalupám těch, kteří měli býti deportováni, postavili stráže. Všem obyvatelům ve vesnici bylo zakázáno večer a v noci vycházeti ven.

Tato první deportace z vesnice byla „s úlevami": ti, kteří měli býti deportováni, mohli ještě všechno prodat a vzíti s sebou v libovolném množství peníze, šaty, chléb a suchary. Za tři dny po vyhlášení deportace přijel z okresního střediska do vesnice silný jezdecký oddíl a odvezl všech 18 rodin na železniční stanici. Celá vesnice vyšla na silnici, po které se táhl tento smutný průvod. V houfu křičeli, nadávali, plakali. Bylo slyšet kletby, hrozily pěsti. Stařenky se křižovaly. Příbuzní deportovaných nahlas plakali a naříkali. Vzrušení přešlo i na zvířata, ve vesnici vyli psi, krávy bučely, koně znervosněli.

Všechen zbylý majetek deportovaných připadl kolchozu: obilí, dobytek, osetá pole, chalupy, domácí zařízení.

Vesnice se zmocnil strach. Každý se bál, že zítra může zahřměti i nad jeho hlavou: společně se ženou a s dětmi ho posadí do přeplněného a pevně uzavřeného nákladního vozu, bez otopu, bez nejnutnějších potřeb, bez vody k pití a v zimě, v mrazu povezou neznámo kam. Povezou ho dvacet — třicet dní a do místa určení dojede živých jen polovička; možná že jen třetina (takový byl totiž osud první skupiny, od níž do vesnice došly strašné dopisy . . .).

Na jaře r. 1931 v kolchozu bylo již 60 lidí. Mezi nimi byli také i sedláci — dobří hospodáři, kteří přistoupili do kolchozu s celým majetkem: strach před ožebračením a deportací lámal dřívější odpor ke kolchozu.

Na jaře ve vesnici se znovu a znovu zatýkalo po 2—3 lidech pro neplacení daní. Majetek zatčených byl odevzdáván kolchozu.

Opět každý musil osíti svou půdu, ale kolchoz ze svých 800 ha osil jen polovinu a druhá zarostla plevelem. V létě byla provedena druhá deportace — tentokráte osmi „kulackých" rodin. Ty však už nesměly nic prodat a směly si vzíti s sebou jen šaty a jídlo. Všechen jejich majetek byl odevzdán kolchozu... Na podzim r. 1931 v kolchoze bylo již kolem 100 lidí, mezi nimi asi polovina sedláků — dobrých hospodářů.

Podzim, tato lepší doba selského života — doba odpočinku, sytosti, svátků a svateb — byla v roce 1931 na vesnici velmi neklidná. Započala se prodejem majetku 12 rodin, které nezaplatily daní. Jejich věci byly odevzdány místnímu a sousednímu kolchozu...

Dále bylo ve vesnici násilně bráno obilí. Vesnice musila odevzdat tolik obilí, že sama byla odsouzena k hladu. Sedláci začali uschovávat obilí na polích, v zeleninových zahradách, v ovocných sadech, ve sklepích, kopali jámy a obilí v nich poschovávali, přikrývajíce je zemí. V odpověď na to vláda utvořila zvláštní brigády, které s dlouhými tyčemi, okutými na konci železem, chodily ode dvora ke dvoru a všude píchali do země. Jestliže nalezli uschované obilí, zatkli nejstaršího člena rodiny a dopravili ho do okresní věznice.

Ve vesnici se rozmohlo vyzvědačství. Slídili, kdo co sní, a když viděli, že někdo jí hodně chleba, znovu se objevili brigádníci se svými tyčemi a metr za metrem prohledávali parcely, vytrhávali podlahy v jizbách a hledali obilí zakopané na polích. Mnohé rodiny, aby zachránily své obilí, dávaly je do úschovy chudákům, protože u těch ještě neprohlíželi. Tak se kazily mravy a vznikaly těžké selské hádky: někteří z těch, kteří vzali obilí do úschovy, nechtěli je vrátiti majitelům, a ti ze msty podpalovali stavení nesčetných spoluvesničanů a také je zabíjeli. Po požáru a vraždách následovala nová zatčení. Okresní věznice se stále více plnila.

V listopadu vláda uspořádala na vesnici pod širým nebem veřejný soud. Z věznice přivedli 20 zatčených obyvatelů vsi, přišel silný oddíl vojáků, přijeli komisaři a soudci, byli svoláni všichni

vesničané, na návsi postaveny lavice a soud započal. Obžalovaní byli obviněni z ukrývání obilí, z nezaplacení daní, z agitace proti kolchozu a z protirevolučních nálad a činů. Všech dvacet obviněných bylo odsouzeno k vězení na dobu od 2 do 5 let a ke konfiskaci všeho svého majetku ve prospěch kolchozu.

Hned po skončeném soudním řízení byly rozbírány domky odsouzených a převáženy do kolchozního střediska. Některé chalupy nebyly k potřebě a tu v nich rozbíjeli okna, odtrhovali a odváželi dveře, ničili kamna, aby jizba byla nevhodná pro další obývání a aby rodina odsouzeného jí nemohla používat. Všech 20 rodin bylo v pravém slova smyslu vyhozeno na ulici, ačkoliv to bylo již v zimě a za velkých mrazů. Těmto vyhozeným lidem poskytli přístřeší po jednom nebo po dvou majitelé domků, které dosud nebyly zničeny . . .

Zápis nových členů do kolchozu pokračoval ještě v živějším tempu.

Na jaře r. 1932 vyloupená vesnice zle hladověla. Do jídla míchali kůru se stromů, slámu a plevy, mladé větvičky stromů, maso koček a psů. Byly případy úmrtí, ale zemřel poměrně malý počet osob — 60 lidí. Různé zásoby z dřívějších dob ještě vesnici držely asi při životě.

Na podzim znovu přilétly jako můry peněžité daně i dávky v naturaliích, znovu po vesnici chodily brigády, prohlížely sýpky a braly skoro všechno obilí a mouku. Sedláci znovu zakopávali obilí do země a znovu po vesnicích pracovali brigádníci s tyčemi. Dva komunisté při těchto prohlídkách byli zabiti, ale jejich vrazi byli zastřeleni.

Zásob na vsi již nebylo. A v zimě a na jaře r. 1932—33 vesnice prožila muka a útrapy strašného hladu. Hladem zemřela asi polovina všech vesničanů. Nepohřbené mrtvoly po několik dní ležely a rozkládaly se v chalupách, živí neměli sil, aby je zanesli na hřbitov. Byla snědena všechna zvířata. V celé vesnici nezbyl ani jeden pes, ani jedna kočka, nemluvíc o vepřích, drůbeži, telatech. Večer a v noci na vsi bylo hřbitovní ticho — ani lidský hlas se neozval, ani štěkot psů, ani kokrhání kohoutů, nic . . .

Komunistické experimentování vedlo k strašlivému hladu na ruském venkově. Dětské typy

Nedávné řádění bolševických hord v Estonsku, kde byly povražděny tisíce sedláků a tisíce jiných odvlečeno na Sibiř

DĚLNÍCI ÚŘEDNÍKY, SEDLÁCI DĚLNÍKY

Čím lze vysvětlit surovost a úpornost, jimiž sovětská vláda prováděla kolektivisaci, nehledíc na neustálý odpor sedláků, který stál tolik obětí?

Odpověď na tuto otázku je prostá a jasná.

Kolchozy jsou základním pramenem vládních prostředků komunistické moci.

Celé plánované hospodářství sovětského státu je stavěno na olupování selského stavu.

To není demagogická fráze, to není propagační heslo, ale smutná pravda.

O tom se lehce přesvědčíme, zamyslíme-li se nad významem těchto číslic.

Je nutno porovnati ceny, za které stát odkupoval sedlákům produkty jejich práce, s cenami, za které prodával tyto produkty městskému obyvatelstvu. Uvádíme některé příklady:

Sovětská vláda zakoupila žito z úrody r. 1934 za 6,4 kopějky za kilogram a v r. 1935 prodala toto žito rozemleté na mouku za 250 kopějek za 1 kg, t. j. 39krát dráže. Kravské máslo se prodávalo 10krát dráže, mléko dvanáctkrát atd. (viz Bulletin kabinetu Prokopoviče).

Exploatace sedláků násilně vehnaných do kolchozů dosáhla obrovských rozměrů.

Profesor Bazili takto charakterisuje situaci, používaje pro své vývody citátů z odborných sovětských časopisů, hlavně z deníku „Za industrializaciju".

Sedláci zbavení půdy a nářadí nemohou existovat jinak, než pracují-li na kolchozních polích; musí pracovati i proti své vůli. Vláda využívá jejich práce, ani okamžik neuvažujíc o tom, že

jest povinna také náležitě zaplatiti za tuto práci. Sovětská vláda dostala z kolchozu pšenici, žito, ječmen, kůže, maso, mléko, vejce atd. Ale kolchozy jsou nuceny dodávati vládě nejen tyto produkty. Rozšíření průmyslu v r. 1930-31 vyžádalo si množství nových pracujících rukou. Odkud je však vzíti? Dělníci z továren mizeli, jelikož odcházeli do politických a administračních zaměstnání. „Staří dělníci se rozešli," psal sovětský časopis „Za industrializaciju". „Jedni do zaměstnání ve straně, druzí se stali administrátory, hospodářskými pracovníky, vedoucími továren, závodů, sovchozů (sovětských hospodářství). Starý dělník byl z revoluční vůle dosazen na vedoucí místa. Jen skupinka 10—15%, málokdy 20% zůstala v každé továrně. Na příklad v Dněprovském metalurgickém závodu takřka nezbyli žádní dělníci se zaměstnaneckou praksí. Kovodělníci opustili továrny. Byli postaveni do čela selských sovětů a kolchozů, komunálních hospodářství a družstev, železniční a lodní dopravy."

Bylo nutno zaměnit statisíce nových dělníků, kteří opustili továrny a stali se administrátory, a vedle toho najíti ještě několik milionů nových dělníků. Vláda povolala do práce nejdříve ženy, žijící v městech. Získati ženy bylo tím snazší, že nedostatek potravin na trhu a velká drahota nedovolovaly rodině existovat jen z výdělku hlavy rodiny. Tak z donucení musila pracovat i dorůstající mládež a ženy. Jako výsledek procesu, který sovětský tisk nazýval „osvobozením žen z otupujícího domácího prostředí", miliony žen přešly do továren a nastoupily službu. Počet žen, pracujících v různých odvětvích národního hospodářství, z 3,877.000 roku 1930 stále vzrůstal a dosáhl r. 1935 7,881.000 osob. Ale ženy nemohly krýti obrovskou potřebu pracovních sil.

Miliony lidí, kteří byli nutni pro industrialisaci země, byly dodány selským stavem. Na lidské síly ve státě, síly vhodné ku práci, vláda pohlížela jako na osoby povinné vojenskou službou, a tudíž na osoby, které možno mobilisovat podle nutnosti. V rozkaze lidového komisariátu práce z 11. února 1931 můžeme čísti, že kolchozy musí podle určení dodati v tomto roce k disposici vládě 2,662.000 lidí. Sedláci, kteří byli vyhnáni z venkova a

kteří utekli od násilné kolektivisace, úplně zaplnili přízemní patro velké sovětské hospodářské budovy. Sedláci byli nyní pracovní silou při kácení lesa, při plavení dříví na řekách, při dobývání rašeliny, při rybolovu, při stavebních podnicích, při stavbě nových železnic. Sedláci byli posíláni na stavbu továren v Sibiři, na práce do sirných dolů, do moskevské uhelné oblasti, do uhelných šachet daleké Karagandy, do železáren a do dolů na měď v Uralu nebo ve Střední Asii.

Vznikl jakýsi fantastický obraz. Podle Marxova učení, které je základnou ideologie sovětského státu, komunistický řád se tvoří hlavně silami a rukama továrně-průmyslového proletariátu. V sovětském Rusku děje se to však naopak. Továrně-průmysloví proletáři, odcházejíce od fysické práce, od strojů a přístrojů, stávají se úředníky strany, řediteli průmyslových a obchodních podniků, administrátory komunálního hospodářství, sovchozů, kolchozů, železnic, vyššími úředníky vojenské a soudní byrokracie, předsedy městských a selských sovětů atd. A na místo odešlých dělníků přicházejí sedláci, kteří osévají pole, sklízí úrodu, krmí města, dávají chléb a suroviny pro průmysl a export a pod maskou proletariátu vykonávají povinnosti proletáře ve všech oborech průmyslové činnosti.

MRAVNÍ ROZVRAT SOVĚTSKÉHO VENKOVA

Exploatace selského stavu při kolchozním systému je uskutečňována o mnoho snáze a lehčeji, než při systému individuálního hospodářství.

Při individuálním systému každý selský dvůr je zvláštní daňovou jednotkou a vymáhati na něm prostředky daněmi je obtížné a pracné.

Spojí-li se však několik desítek nebo stovek selských dvorů v jednom kolektivu a postaví-li se do čela tohoto kolektivu vlastní lidé, exploatace se stává mnohem snazší.

Státní plánovací komise měla všechny důvody si pochvalovati, že množství obilí, které se podaří vymoci z venkova, je několikráte větší při kolektivním systému než při individuálním.

První povinností kolchozu je ukojiti požadavky státu.

Jak se provádí rozdělení výdělků v kolchozu?

Z úrody sklizené v jednotlivém kolchozu a z jeho produkce v dobytkářství (maso, mléko, kůže) nejdříve se oddělí část, která plyne do státních rukou v množství stanoveném plánem pro každý okres, při čemž se platí jen nejnižší výrobní cena. Potom se zřídí fond pro osetí polí, fond pro krmení společného dobytka, dále fond pro rozšíření základního kapitálu v kolchozu, fond pro platby za mletí obilí ve státních mlýnech, pojišťovací fond atd. Všechny dodávky musí býti kolchozem zcela splněny: stejně v roce úrodném nebo neúrodném; jsou to prameny, odkud vláda může snadno bráti hmotné prostředky pro realisaci svých grandiosních plánů. Teprve po splnění těchto dodávek zůstatek úrody se dělí mezi členy kolchozu podle počtu pracovních dnů, které jsou u každého kolchozníka zaznamenávány.

Co je „pracovní den"?

Pracovní den čili podle sovětské terminologie „trudoděň" je zvláštní jednotka pro měření práce.

Normální „trudoděň" je to množství práce, kterou vykoná kolchozník během desetihodinového pracovního dne.

Při tom béře se zřetel ke kvalifikaci pracujícího: práce rolníka, který oře nebo kosí, oceňuje se níže, než práce muže u traktoru nebo účetního, protože od nich je požadována jakási předběžná příprava.

Podle různé kvalifikace všechny osoby, které pracují v kolchozech, jsou rozděleny na sedm kategorií a dostávají zvláštní pracovní knížky, do nichž je zapisována všechna vykonaná práce. Při tomto systému z dvou osob, které pracovaly týž počet hodin, jedna má právo zapsati do své pracovní knížky dvakráte nebo třikrát tolik pracovních dnů než jiná. Na rozdělení podle kategorií dohlédají zvláštní „normirovštíci", kteří mají určité instrukce, ale normy samy jsou velice nejasné a spletité.

Tímto způsobem se vytváří velice příhodná půda pro různé nekalé činy. Nelze při tom zapomínati na to, že většina sedláků jsou lidé málo gramotní a proto závislí na účetních a na úřednících, v jejichž úloze vystupují „soudruzi z města", kteří dávají přednost práci v kanceláři před těžkou selskou prací na polích.

Všechny tyto okolnosti dohromady vytvářejí takovou situaci, že sedlák, který pracoval čestně celé léto na poli, má zapsán menší počet „pracovních dnů" než komunista, který seděl celou tu dobu v kanceláři.

Nutno ovšem poznamenati, že podle počtu „pracovních dnů" jsou rozdělovány zbytky kolchozních zisků, které zůstaly po splnění státních požadavků!

Z toho vznikají nekonečné hádky a obžaloby a ztrácí se jakýkoli zájem o práci, protože je placena nejen špatně, ale i libovolně, a odměna je vlastně výsměchem pracujícímu člověku.

V kolchozníkovi jsou zničeny nejen podnětné vlastnosti hospodáře, ale i podnětné vlastnosti pracujícího, který dá jen výkonnou práci a který má zájem na mzdě. Mzda není určena. Byla vždy stanovena a placena teprve na konci hospodářského roku.

Její rozměry závisely na výsledku kolchozního hospodářství za celý rok.

Zkušenost ukázala, že kolchozníkův výdělek z práce v kolchozu je tak malý, že nezabezpečuje ani jemu ani jeho rodině nejskromnější živobytí.

K jakým výsledkům takovýto stav věcí přivedl?

Výmluvnou odpověď na tuto otázku podává zajímavý materiál, který je do značné míry obsažen v knize publicisty Maslova:

Při neurčitém výdělku a při jeho velmi malém rozsahu průměrný člen artělu, jenž není veden žádnými ideovými pohnutkami a ve své hospodářské činnosti se řídí všedními hospodářskými motivy, má pramalý smysl o to, aby se staral láskyplně o kolchozní dobytek, aby pracně obdělával artělní půdu, aby se staral o kolchozní majetek a aby pracoval tak napjatě a s dobrým svědomím, jako ve svém vlastním hospodářství nebo aspoň u dobrého hospodáře. Tímto způsobem kolchozník také postupoval: vyhýbal se práci, jakmile se k tomu naskytla nejmenší příležitost, a když to nebylo možné, pak najisto pracoval líně, nedbale, nesvědomitě a často zločinně, při čemž stejně nedbale a přímo záškodnicky zacházel s kolchozním majetkem a při každé příležitosti jej rozkrádal.

„Je možno uvésti mnoho příkladů," psal komisař zemědělství Jakovljev v r. 1933, „že také v době nejnapjatějších selskohospodářských prací v červenci, v srpnu a v září, fakticky pracovala jen část kolchozníků, obyčejně asi polovina nebo třetina, většina však nepracovala."

Týmž způsobem si stěžoval i druhý sovětský komisař Kaganovič v r. 1933. „V kolchozu ‚Komintern' kamenského okresu je 270 hospodářství. Z 800 způsobilých k práci 102 si odpracovali od 20 do 50 pracovních dnů do roka a 67 lidí méně než 20 pracovních dnů. V jiném kolchozu ‚61 komunára oděsské oblasti' je 209 hospodářství. Mnoho kolchozníků má jen 20—30 pracovních dnů do roka."

Jak pracují a za jakých podmínek, o tom vypráví výstižně komisař Jakovljev: Artěl „Červona armija" na Ukrajině. Zde

v šesté brigádě 23. VII. 1933 pracovaly dva žací stroje. K nim byli přiděleni čtyři ženci, 14 lidí, kteří odváželi, 4 skladači panáků, 2 pomocní zemědělští dělníci, jeden vozil vodu, jeden byl kuchařem a jeden brigádníkem. Vyslali jsme lidi, aby vyzkoumali, jak je využíváno pracovní doby a přišlo se na toto: Ženci vyšli z vesnice na práci v sedm hodin třicet minut ráno. Cesta na pole trvala hodinu pět minut. Když přišli, zasedli a začali kouřit. To trvalo hodinu 14 minut. Poseděli, zakouřili si a šli pro koně do stáda. K tomu potřebovali 20 minut. Koně zapřahali 19 minut. Odjeli na pracovní místo — 27 minut, dojeli. Brigádník tam nebyl, čekali na brigádníka 1 hodinu 31 minut. Pak přišel brigádník, začali mazat a připravovat žací stroj — 15 minut. Potom brigádník odešel, čekali na něho nových 40 minut. Konečně se vrátil, ale do té doby všichni kolchozníci, kteří pracovali u žacího stroje, t. j. 27 lidí, zůstali bez práce. Pracoval jen kuchař — vařil oběd. Potom dvě hodiny pršelo. Celkem pracovali před obědem 55 minut. Pak přišla přestávka k obědu. Kuchař skončil svou práci. Po obědě využili čas tímto způsobem: žali 1 hod. 19 minut, kouřili 15 minut, žací stroj stál 7 minut, protože se zlomily nože, sčítali koně, sedlali a jeli do vesnice 1 hodinu 36 minut. Celkem až do pozdního večera pracovalo se 2 hodiny 14 minut a dva žací stroje požaly za celou tu dobu 2 a půl hektaru žita." (Jakovljev „Otázky organisace", str. 247—248.)

Všude se nadává na rozkrádání kolchozního majetku. Kolchozníci kradli při setbě, před sklizní s polí, která ještě nebyla požata, uřezávali klásky, drolili zrnka z klasů do pytle, když je odváželi s pole, kradli při mlácení a kradli přímo ze sýpek. Mnoho pracovních sil musilo býti použito pro organisaci ochrany kolchozního majetku. Na příklad v kolchozu „Rudý Ural" bylo 26 hlídačů, při čemž, jak vysvětloval předseda kolchozu, oddíl hlídačů byl sestaven z nejenergičtějších a nejsilnějších kolchozníků. Při tom nutno poznamenati, že v témž kolchozu „se lidí nedostávalo, koní a volů nebylo úplně využito", ačkoli se právě osévalo. V r. 1933-35 v sovětském tisku se často objevovaly zprávy, že v kolchozech byly zřízeny hlídací věže se stálými do-

zorci, že byly vytvořeny ochranné jezdecké skupiny, pěší oddíly (většinou děti), noční polní hlídací služba atd., atd. Kolchozní pole připomínala místa bojů a posiční válku.

Zajímavý a velmi charakteristický byl poměr členů kolchozu k tomuto masovému plenění v kolchozech. Selský smysl pro právo, který neuznal a nepřijal nový násilnický řád, samozřejmě ovšem neviděl žádné špatnosti ani hříchu v něčem, co se příčilo tomuto řádu a otřásalo jím. K pokusům jednotlivých dvorů a členů artělu, aby se vytrhli z utiskujících obručí kolchozního systému anebo aby zlepšili vlastní situaci v tomto systému, vesnice se chovala se zjevným soucitem, i když tím vlastně poškozovala samu sebe.

Na tento zajímavý a důležitý rys v psychologii a postupu kolchozního venkova poukázal sovětský komisař Kaganovič ve zprávě zaslané sjednocené schůzi ústředního výboru a ústřední kontrolní komisi komunistické strany, konané v lednu 1933: „Na jedné schůzi na venkově jsem vypravoval, že někteří kolchozníci se nezlobí, když jsou obviňováni z rozkrádání veřejného majetku. Kdyby byli dříve někomu z nich řekli, že něco ukradl, hned by se byl vzepřel: ‚Jakže, já že jsem to ukradl! jsem přece čestný člověk . . .' A nyní když se mu řekne: ‚Tys něco ukradl' — tu někteří kolchozníci se jen usmívají a myslí si v duchu: To je chlap, že to tak dovedně ztopil". „Traktory byly polámány po desítkách", řekl r. 1933 Kaganovič, „a to jen proto, že se s nimi zacházelo nedbale, nepořádně, nesvědomitě . ."

Záškodnictví v kolchozech existovalo a nemohlo neexistovati, protože zloba a rozčilení sedláků proti kolchozům nemohly se neprojeviti.

Sovětská vláda byla znepokojena. Na druhém sjezdu kolchozníků-úderníků Jakolvjev pravil: „Pamatujete, že v r. 1932 zbytky kulaků, důstojníků, bělogvardějštiny, které pronikly do kolchozů, pokoušely se zdiskreditovati kolchozní věc. Kazili stroje, ničili dobytek, zabíjeli zákeřně nejlepší kolchozníky, organisovali krádeže obilí prostřednictvím spodiny. Také sabotovali sklizeň jen proto, aby po likvidaci úrody přišli ke kolchoz-

níkům a řekli: ‚Hleďte, k čemu vedou kolchozy. Spas se, kdo můžeš, prchni z kolchozu!' "

Bylo uveřejněno nařízení sovětů lidových komisařů „o ochraně majetku státních podniků, kolchozů, družstev, jakož i o zabezpečení veřejného majetku". Podle tohoto nařízení za přestupek proti veřejnému komunistickému majetku byl zaveden trest smrti!

Třetí odstavec zákona žádal, aby „byl veden rozhodný boj s těmi protisociálními kulacko-kapitalistickými živly, které používají násilí a hrozeb nebo doporučují používati násilí a hrozeb proti kolchozníkům, aby je přinutili k vystoupení z kolchozů a aby takto byl násilně rozbit. Tyto zločiny nutno postaviti na roveň zločinům protistátním."

KOLCHOZY — STÁTNÍM VĚZENÍM

Tato opatření předcházela zavedení nových stanov pro kolchozy, na jejichž základě jsou nyní spravována kolektivní hospodářství, jichž je přes $^4/_5$ všech selských hospodářství v Sovětském svazu.

Nové stanovy, zavedené r. 1935, zaměnily první stanovy z r. 1930. Porovnání těchto dvojích stanov umožňuje nám učiniti si správnou představu o úloze a významu kolchozu, jehož vytvoření sovětská vláda považuje za „velkou vymoženost komunismu".

Kolektivní hospodářství může býti trojího druhu: 1. komuna, 2. selský artěl a 3. společenstva pro společné obdělávání půdy.

V kolektivních hospodářstvích tohoto posledního druhu je půda obdělávána kolektivně, ale každý účastník dostává výtěžek podle kusu pozemku, který mu náleží. Hospodářství tohoto druhu je v sovětském Rusku jen nepatrný počet.

Poměrně málo je také selsko-hospodářských komun, t. j. hospodářství, v nichž celý majetek jeho účastníků je společný. Převládajícím druhem je střední typ: selské artěly, v nichž jsou zveřejněny jen základní prostředky výroby (půda, hospodářské budovy, inventář, dobytek). Vláda dívá se na zemědělské artěly jako na přechodnou formu ke komuně, odkládajíc uskutečnění naprostých komun na neurčitou dobu.

Mluvíme-li o „kolchozních stanovách", máme na zřeteli jen ta pravidla, jichž pomocí vláda reguluje život zemědělských artělů, nazývaných zkráceně „kolchozy". Jak jsme již shora řekli, tyto stanovy byly vypracovány v r. 1930, ale přehlédnuty a změněny v r. 1935.

Kolchozem podle vymezení komunistů jest „dobrovolné sjednocení selských hospodářství pro kolektivní obdělávání půdy, pro kulturní vedení hospodářství a společného dobytkářství".

Již první slovo v této definici je úžasnou lží: viděli jsme na dřívějších případech, že ruští sedláci nejen nechtěli „dobrovolně" vstupovat do kolchozů, ale po mnohá léta vedli boj proti kolchozům všemi prostředky a zaplatili tento boj miliony obětí.

Rolník při vstupu do kolchozu ztrácel podle stanov pro selské artěly 1. celou svou polní půdu, 2. všechny hospodářské budovy, stodoly, sýpky atd., 3. všechny podniky průmyslového rázu, jestliže takové podniky stály na jeho pozemku, 4. mrtvý a živý inventář a 5. zásoby semen a krmiv.

Celkem rolník ztrácel kolem 70% veškerého svého majetku.

Tyto podmínky pro vstup do kolchozu byly určeny stanovami r. 1930. Zůstaly v základě beze změn i ve stanovách r. 1935, ale tentokráte již ztratily svůj význam: během 5 let násilnické kolektivisace rolnictvo bylo skoro úplně vehnáno do kolchozů a individuální hospodářství zůstala jen v minimálním počtu — kolem 2% všech hospodářství. Dohromady se „sovchozy", t. j. se státními sovětskými hospodářstvími, která jsou udržována jako „vzorná", individuální selská hospodářství tvoří jen asi jednu pětinu všech hospodářství, ostatní hospodářství jsou — kolchozy.

Prakticky platily proto jenom podmínky, za kterých bylo možno vystoupiti z artělu.

Smí rolník vystoupit z artělu, jenž je považován za „dobrovolnou" organisaci?

Zásadně rolník má toto právo, ale ztrácí, vystoupí-li, celý svůj majetek.

Vzhledem k této hrozbě zotročený „kolchozník" nemůže se odvážit, aby opustil artěl, a naopak žije ve stálém strachu, aby ho z artělu nevyloučili.

Podle starých stanov člen mohl býti vyloučen, když se opakoval případ, že se vyhýbal práci v kolchozu. Nové stanovy dávají kolchozníkovi určité záruky: kolchozník může býti vylou-

čen z artělu, když neúčinkují disciplinární opatření proti němu namířená (důtka, pokuta, přemístění na horší práci). Pro vyloučení je nutná nadpoloviční většina členů artělu a vyloučený má právo odvolati se z rozsudku této valné schůze k okresním úřadům.

V čele kolchozu stojí předseda a správní výbor. Podle stanov jsou voleni všichni valnou hromadou. Ale vzhledem k tomu, že hlasování je veřejné a kandidáti jsou oznamováni od zástupců úřadů, fakticky tyto vedoucí osoby nejsou voleny, nýbrž jmenovány. Nové stanovy o něco rozšířily právo valné hromady, ale ve skutečnosti věc se jen málo změnila.

Hlavní rozdíl mezi starými a novými stanovami je třeba hledat nikoli v pokusech, jak lépe uvést do pořádku vnitřní život artělu, nýbrž v opatřeních, která mají za účel upevniti kolchozy a probuditi u kolchozníků jakýsi zájem o rozkvět kolchozu. Po několik let rozsah kolchozu zůstával nestálý: hned vláda tvořila z několika kolchozů velké kolchozy, „kolchozy-giganty", hned rozdrobovala existující hospodářství na částky ještě menší. Při této proměnlivé „politice" nejen jednotlivý kolchozník, ale ani celý kolchoz nevěděl, jaký majetek mu patří a jakou částku zisku může dostat.

Nové stanovy rozhodly, aby kolchozům byla odevzdána ta půda, kterou fakticky již obdělávaly, „k používání bez určité lhůty, t. j. na věčné časy". Při tom každý kolchoz dostával zvláštní doklad — státní akt na používání půdy bez určité lhůty, v němž jsou stanoveny rozměry a přesné hranice pozemku.

Tyto akty mají na sobě státní znak. Hranice mezi jednotlivými kolchozy bylo též rozhodnuto označovat mezníky s vyobrazením státního znaku.

Všechna tato opatření měla za účel vytvořiti u sedláků představu, že jsou vlastníky majetku docela určitého a jim zajištěného na věčné časy, a to „úředním papírem se znakem", k němuž sedláci měli zvláštní úctu a důvěru ještě z předrevoluční doby.

Používajíc tohoto psychologického kroku, sovětská vláda jistě chápala, že všechny tyto mezníky a papíry se státními znaky jsou ústupkem od komunistických zásad a nadbíháním „vlastnickým instinktům", ale vzhledem k vzrůstající nespokojenosti sedláků musila učiniti tento ústupek.

Ale o mnoho důležitější byl jiný ústupek, který sovětská vláda byla nucena učiniti hned za předchozím.

Nové stanovy rozšířily právo kolchozníků, míti své individuální hospodářství. Proto z celkové půdy náležející kolchozu byly vyňaty pozemky, které přiléhají k selským domkům.

Rozměr těchto pozemků byl čtvrtina až polovina hektaru a v některých okresech skoro celý hektar. Tento pozemek byl určen pro osobní použití kolchozníka, který měl právo na něm samostatně hospodařiti. Ale sovětská vláda se bála, že by se mohla znovu zrodit „drobná selská buržoasie" a proto učinila omezující opatření nejen o rozměrech pozemků, které jsou při domcích, ale i o živém inventáři, který je na těchto pozemcích. Bylo rozhodnuto nedovolit, aby počet dobytka byl zvyšován. Množství drůbeže, králíků a počet včelích úlů nebyl omezován.

Celé sovětské Rusko bylo rozděleno na čtyři pásma podle stupňů v rozvoji polního hospodářství a dobytkářství: pro každé pásmo bylo stanoveno „maximum". Tak na př. v prvním pásmu dovolovali míti nejvýše jednu krávu, dva vepře, deset ovcí, ve druhém pásmu — tři krávy, tři vepře, 20 ovcí atd.

Mít koně kolchozník neměl práva, protože kůň je „výrobní nářadí" a to musí být zveřejněno. Ale kolchozník dostal právo používati pro svou osobní potřebu kolchozních koní za určitý poplatek.

Sovětská vláda nemohla nechápati, že spolupůsobí, činí-li tyto ústupky, k návratu „soukromovlastnických instinktů", ale učinila tato opatření, aby využila probouzející se hospodářskou energii v zájmu kolchozů. Nové stanovy předpisovaly správě kolchozu, aby dopomáhala členům artělu při zařizování pozemků, přilehlých k domkům, aby dávala pastviny pro dobytek, krmivo atd., ale jen pod podmínkou, že kolchozník bude čestně

pracovat v „artělní výrobě". Když kolchozník špatně vykonával své povinnosti jako člen artělu, mohl býti z něho vyloučen. A tehdy ztrácel nejen svoji částku v artělu, ale i své hospodářství, zřízené při domku.

Tímto způsobem kolchozník byl současně i individuálním hospodářem i členem kolektivu. Celou svou duší tíhl k svému třeba i malému, ale milému soukromému hospodářství, ovšem jeho tělo bylo přikováno ke kolektivnímu trakaři, od kterého se nemohl odtrhnouti, nechtěl-li ztratit celý svůj majetek.

Kdo měl právo uznati kolchozníka „pořádným" nebo jej zařaditi mezi nepořádné se všemi nevyhnutelnými důsledky?

Tuto otázku rozhodovala správa artělu, jejíž volba formálně závisela na kolchoznících, fakticky tato správa byla sestavena z osob určených úřady.

V tomto směru nové stanovy zemědělských artělů, jejichž vydání bylo spojeno s množstvím rozhovorů, že je nutno omeziti zlovůli předsedů kolchozů a členů správ, daly málo nového, jelikož vůdčími osobami kolchozů jako dříve zůstali agenti úřadů, pro které mnohem důležitější bylo získati si přízeň představených než sympatie členů artělu.

Dále zůstal beze změn systém mezd podle „pracovních dnů", vytvářející velmi příznivou půdu pro různá zneužití a ubíjející každou vůli k produktivní práci.

A proto i po zavedení nových stanov, které komunistická vláda považovala za velkou vymoženost, podmínky práce v kolchozech se nezměnily: zůstaly nesmyslné a surové.

Uvádíme výstižné obrázky ze života kolchozů, které byly uveřejněny v časopise „Nové Rusko" v r. 1936.

Instruktor včelařství měl možnost zblízka studovat život kolchozu v západní Sibiři, odkud se mu podařilo zaslati dopis do ciziny.

Když tento instruktor přijel do jednoho kolchozu, v němž bylo sdruženo na půldruhého tisíce selských rodin, obrátil se k „brigádníkovi", t. j. osobě, která dohlíží na kolchozníky, a požádal ho, aby ho vzal s sebou na pole na práci. — Brigádník

souhlasil a instruktor zůstal na poli celý pracovní den. Své dojmy sdílí v tomto živém líčení:

„Schůzka přesně ve 4 hodiny ráno. Ve smluvené době jsem byl již na místě, kde se měla sejít celá brigáda. Nebyl tam vůbec nikdo.

Kolem páté hodiny přišel brigádník. Pozdravili jsme se. Vysmál se mé přesnosti a se strašnými nadávkami se vrhl na hlídače. Hlídač prudce začal zvoniti velkým zvoncem, který byl rekvirován v nějakém kostele. Pomalu se dvůr začal plniti kolchozníky. Mdlé pohyby, tupá neúčast a úplná apatie k práci. Při zapřahání vznikly různé nesnáze: hned nebylo v pořádku kolo, hned zase nebylo možno najíti koňskou ohlávku, hned dva chomouty neměly řemeny.

Brigádník zuřivě nadával: „Co jste se, pacholci, na to dříve nepodívali! Kdo tady dohlíží?"

Z houfu vyšel zamračený starší kolchozník.

„Proč jste se dříve nepodíval na inventář?"obořil se naň brigádník.

„Přece jsem to oznámil správě, že nejsou ani řemeny ani náhradní kola."

„Já ti dám správu," řval brigádník. „Držku ti rozbiju."

A znovu strašné nadávky.

Čas utíká. Na nebi již dlouho svítí slunce.

„Rychle zapřahat!"

„A jak mohu bez řemenů, soudruhu brigádníku?"

„Půjde to i tak. Rychleji! Já vám ukáži řemeny . . . I bez řemenů to jde."

V očích sedláků se zalesknou a pohasnou jiskérky zlého úsměšku.

Brigádník je městský člověk a o zapřahání koní má pojem velmi mlhavý. Konečně nějakým provazem a kousky řemenů koně byli zapřaženi. Vyjeli.

Sedím na voze se čtyřmi rolníky a dvěma selkami. Ostýchají se přede mnou mluvit. Mlčí. Dělal jsem, jako když dřímám. Slyším šepot jedné ženy:

„Byli koně napojeni?“

„Čert je vem! řekl, že je napájel. I bez toho mně hlava bolí.“

Otvírám oči. Dívám se na koně. — Ubohá zvířata!

Na poli je rámus, nadávky. Pracují líně. Brigádníkovi byl dán úkol zorati 25 hektarů. Kéž by zorali alespoň polovinu! Brigádník cítí, že ho nemine důtka. A svou zlobu si vylévá na kolchoznících. Ti sice pracují, ale jaká je to práce!

Jdu k traktoru. Řidič traktoru je mladý dělník, kterého sem poslali z Novosibirsku. K ruce mu dali tři kolchozníky, kteří jsou již obeznámeni s traktorem a kteří dovedou drobné klempířské nebo zámečnické práce.

„Zacharove, vzal jsi olejničku?“ táže se řidič kolchozníka.

„Někde tady asi bude,“ líně odpovídá tázaný a zapaluje si cigaretu.

„Jak to, někde?“ rozčiluje se řidič. „Olejnička musí být na svém místě. Namazal jsi vnitřní mechanismus?“

„Namazal jsem . . .“

„Lžeš. Mluv pravdu, Zacharove! Mazal jsi nebo ne? Při práci se to stejně pozná.“

Kolchozník mlčí a potom mu mimochodem uklouzne: „Zapomněl jsem.“

Řidič je rozzuřen, rozčilen. Ale podíval se na zachmuřené obličeje kolchozníků a umlkl. Ještě nějakou dobu řidič oral a potom sám odjel do kolchozu pro olejničku. Všeobecná zastávka v práci. Kolchozníci leží ve stínu stromů a dívají se na obláčky. Ticho. Nikdo nemluví.

Řidič se vrátí rozzloben a rozpačitý. Ve správě se dozvěděli o případu s olejničkou a požádali, aby byl označen vinník. Řidič musil udati Zacharova. K večeru čekisté Zacharova odvezli. A nikdo ho více nespatřil! Ale řidič na třetí den ležel v zahradě s rozbitou hlavou . . .

Co dodat k této strašné historii?

To je jedna stránka násilné kolektivisace.

Ale je ještě druhá, neméně příšerná.

Sedláci, vyhnaní z rodných vesnic a zbavení přístřeší, žebrají po městech

Někdejší majitelé selské půdy čekají na nádražích a nevědí, kam budou deportováni

Přímým důsledkem násilné kolektivisace venkova byl neobyčejný vzrůst koncentračních táborů. Vězňové byli většinou sedláci, kteří nechtěli vstupovat do kolchozů.

S. Maslov ve své knize podává zajímavá srovnání o vzrůstu kolchozů a koncentračních táborů.

Tábory i kolchozy existovaly také před všeobecnou kolektivisací, ale jak tyto tak ony se rozmnožily jen následkem „komunistické přestavby selského hospodářství".

Víme, jak číselně rostly a vzrůstaly kolchozy. Stejně se rozvíjely i koncentrační tábory. „Na začátku r. 1928", píše I. M. Zajcev, „celkový počet zatčených ve všech odděleních soloveckého koncentračního tábora dosahoval 30.000, při čemž tehdy tento tábor byl jediným (‚Solovki', Šanghaj 1931). Roku 1930 bylo již 5 koncentračních táborů, které se svými filiálkami byly rozsety na velkém prostranství archangelské, olonecké a vologdské gubernie . . ." V těchto táborech, jak udává ve své knize „Tábory smrti" bývalý čekista Kiselev, dne 1. května 1930 bylo 662.000 lidí. Během příštích dvou let koncentrační tábory ze severu evropského Ruska rozšířily se na všechny strany — byly již na Uralu, v západní a střední Sibiři, na Dalekém východě, ve Střední Asii. Celkový počet vězňů vzrostl k počátku r. 1932 nejméně na tři miliony lidí.

Počet vězňů v koncentračních táborech stoupal se vzrůstem kolektivisace. Souvislost mezi oběma těmito zjevy byla vzájemná. Při utvoření kolchozů místní orgány strany a úřady prohlašovaly část selského obyvatelstva za „kulaky" a „podkulačníky", zvláště ty, kteří měli větší majetek, kteří kazili a ničili vlastní majetek před vstupem do kolchozu anebo kteří nechtěli do kolchozu vstoupiti. Tito lidé byli zasíláni do věznic a potom do táborů a do vyhnanství. Počet vězňů v koncentračních táborech vzrůstal. Byl pozorován i opačný zjev: čím více sedláků bylo dopravováno do táborů a do vyhnanství, tím „ochotněji" ostatní vstupovali do kolchozů. Zaplňování koncentračních táborů stalo se jednou z metod kolektivisace selského hospodářství, a v tá-

borech, jakož i v kolchozech se objevilo v převládajícím počtu selské obyvatelstvo.

Koncentrační tábory jsou místem, kde jsou trestáni lidé, kteří jsou obviňováni z úkladů proti sovětské vládě, ale současně tyto tábory představují velký hospodářský podnik. Jejich obyvatelů se využívá na kácení lesů, k přepravě dříví, při úpravě cest, při melioračních, stavebních a jiných pracích.

Podobnost kolchozů a táborů, jež patří do oblasti „společenské kultury" sovětského Ruska, se zvyšují dále i tím, že kolchozní systém současně se zemědělstvím provádí též všechny práce, které vykonávají vězňové v táborech, a kolchozníci podle nařízení svých představených jsou naopak nuceni jíti do různých sovětských podniků jako pracovní síly.

Rozdíl mezi kolchozy a tábory existuje, ale tento rozdíl není kvalitní, ale jen početný. Kolchozy jsou „základním produktem" kolektivisace selského hospodářství a tábory — pobočným; hospodářské určení u prvních je představeno silněji, u druhých — slaběji; přinucování k práci je v koncentračních táborech ostřejší a v kolchozech slabší; sedláci v kolchozech jsou v ohromující většině, zatím co v táborech jsou jen ve většině; strádání a bída v táborech je větší, v kolchozech menší; lidé jsou hladoví, mrznou ve špatných oděvech, onemocní a hynou v obou komunistických útvarech, ale v odlišné míře; nuceným způsobem jsou zaplňovány novými obyvateli jak tábory, tak i kolchozy, ale kolchozní „povinnosti" pracně a s risikem je možno se vyhnouti, kdežto táborům se vyhnouti téměř nelze.

Koncentrační tábory jsou vlastně kolchozy pro sedláky, které vláda považuje za „podezřelé", a kolchozy jsou — koncentračními tábory pro sedláky, kteří se ještě nedostali do počtu nepřátel sovětské vlády a „podezřelých".

Podstata kolchozů je zde osvětlena v ponurém, ale správném světle, poukazem na zlověstnou příbuznost koncentračních táborů a kolchozů.

NIKOLI SOCIALISMUS, NÝBRŽ VYKOŘISŤOVÁNÍ.

Což nemůže sedlák odejíti z kolchozu a zařídit jinak svůj život a dostat práci jinde, na venkově či v městě?

Je nám přece již známo, že sedlák po odchodu z kolchozu ztrácí celý svůj majetek: nejen ten, který přinesl do kolchozu, když do něho vstupoval, ale i pozemek při svém domku, který dostal pro osobní použití a kterého smí používati, jen když je členem kolchozu.

Mohou býti však případy, kdy rolník, v naději, že najde lepší podmínky, mávne rukou nad svým chudobným majetkem v kolchozu a půjde hledati lepší osud.

Kam však půjde?

Při odpovědi na tuto otázku je nutno zamysliti se nad podstatou sovětského státního systému.

Chce-li rolník odejít do města, do továrny, musí pamatovat na to, že všechny továrny stejně jako průmyslové a obchodní podniky náležejí státu a že bez souhlasu zástupců státní moci nebude nikde přijat.

Chce-li odejít do jiné vesnice, do jiného okresu, usídliti se v jiném městě, nesmí zapomenout, že všechna půda náleží státu a je rozdělena mezi kolchozy. Bez souhlasu vládních činitelů takový rolník nikde nebude znovu přijat.

Je pracovní jednotkou, která je zaznamenána ve státních seznamech a připevněna k určitému místu, k určitému kolchozu.

Bude-li takový sedlák mít rodinu, bude-li mít děti, stejně i ony budou připoutány k určitému kolchozu, jak to bývávalo, když děti nevolníků-sedláků zůstávaly podrobeny velkostatkáři, stejně jako jejich rodiče. Proto onen článek nové t. zv. stalinovské konstituce, který mluví o zajištění používané půdy kolchozy,

znamená jen upoutání lidí k těm hospodářským kolektivům, k nimž náležejí.

Sovětská vláda prostě vehnala lidi do kolektivů a může jich využívati po svém uvážení, jelikož nemohou nikam odejíti.

Provádí tuto exploataci do krajnosti, regulujíc celý život kolchozníků, aby využila jejich sil.

Za pomoci svých dohližitelů, všech těch brigádníků, správců a dozorců, sovětská vláda pokouší se vymačkati z obyvatelstva kolchozu všechno, zanechávajíc mu jen část produkce na výživu a maličké pozemky pro zeleninové zahrádky.

Odebírajíc kolchozníkům značnou část produkce za libovolně nízké ceny a prodávajíc tuto produkci obyvatelům měst za ceny libovolně vysoké, vláda celý obrovský rozdíl v cenách obrací ve svůj zisk, na krytí svého rozpočtu.

Sedláci dopomáhali ke komunistické revoluci, protože žili nadějí, že dostanou panskou půdu a že se sami stanou pány. Když však komunisté zvítězili, ztratili sedláci i tu půdu, kterou měli, a stali se bezprávnými otroky, stali se jednotkou v selském kolektivu bez tváře, který se nazývá kolchozem.

Nová sovětská ústava současně se státním majetkem mluví o „družstevně-kolchozním majetku" (čl. 5). Jsou to však prázdná a lživá slova.

Ani jednotlivý rolník, ani všichni sedláci dohromady, tvořící celek toho či jiného kolchozu, nejsou majetníky kolchozních pozemků.

Z čeho se skládá základní majetek kolchozu?

Z půdy a jejího nitra, ale půda a její nitro podle 6. čl. ústavy Sovětského svazu jsou majetkem státu.

Ale to nestačí: stát si ponechává nejen právo vlastnictví na kolchozní půdu, ale stanoví také „základní pravidla pro použití půdy" a také pravidla, týkající se „použití zemského nitra, lesů a vod" (6. bod 14. článku ústavy).

Rolníci, kteří jsou zapsáni do určitého kolchozu, musí pracovati na půdě, která je majetkem státu, a to podle pravidel stanovených státem.

Znamená to snad, že rolnictvo je majitelem kolchozu?

Když dříve rolník-nevolník pracoval na půdě velkostatkáře podle jeho nařízení, nazývalo se to nevolnictvím.

A nyní, když sedlák upoutaný ke kolchozu, pracuje na cizí půdě, podle rozkazů vlastníka této půdy, nazývá se to „komunismem".

Kdyby kolchozní majetek byl majetkem sedláků, kteří v kolchoze bydlí, sbíral by snad sedlák poztrácené klásky, i když je to zakázáno sovětským zákonem pod trestem zastřelení?

První článek nové sovětské ústavy zavedené roku 1936 zní: „Svaz Sovětských Socialistických Republik je socialistický stát dělníků a sedláků".

Na slově „socialistický", na tuto definici musí se soustřediti zájem každého, kdo chce pochopiti pravý smysl nové sovětské ústavy.

Má však SSSR právo nazývati se státem socialistickým?

Na tuto otázku podávají odpověď 5., 6., 7. a 8. článek komunistické ústavy.

Svoje právo jmenovati se socialistickým státem SSSR zakládá na tom, že stát stává se vlastníkem vší půdy, všech vod, všech lesů, všech továren, dolů, závodů, domů atd. — jedním slovem všeho, co je vytvořeno prací člověka.

Miliony dřívějších vlastníků, kterým dříve náleželo toto bohatství, jsou zaměňovány za jediného — za stát.

V rukách všech, kteří řídí stát, je soustředěna nejen všechna moc, ale i řízení veškerého pozemního bohatství.

Což v tom tkví socialismus?

Správné pochopení socialismu je takový systém plánovité organisace hospodářství, která si vytkla za úkol odstraniti exploataci člověka člověkem.

To je hlavní, to je základní.

O socialismu dá se mluviti jen tehdy, když je zničena nebo do nejvyšší míry omezena exploatace člověka člověkem. Ale v žád-

ném případě nikoli tehdy, když jeden vykořisťovatel je zaměněn jiným.

Jestliže však exploatace zůstala a vykonává se nikoli velkostatkářem nebo továrníkem, nýbrž zástupcem politické strany nebo státním úředníkem, tím se pracujícímu člověku neulehčuje. Může se naopak státi, že to bude pro něho ještě mnohem těžší, protože proti velkostatkáři nebo proti továrníkovi sedlák nebo dělník mohou hledati ochranu u státu. Když však stát stane se sám exploatátorem, této ochrany se nikde pracující člověk nedovolá.

Zvláště jasně je to patrno na postavení ruského rolníka pod sovětskou vládou.

Úlohou socialismu je zmenšiti vykořisťování pracujících.

Stát vybudovaný komunisty dovedl tuto exploataci do obrovských, neslýchaných rozměrů.

A proto tento stát má nejméně práva, aby se nazýval státem socialistickým.

Proto nová sovětská ústava, která mluví v prvém článku o vytvoření socialistického státu, počíná tvrzením, jehož prolhanost se jasně ukáže, jakmile jen trochu pozorně přihlédneme k ruské skutečnosti.

HODINA VYKOUPENÍ JE BLÍZKA...

Zbývá nám ještě vyvoditi závěry z těch skutečností, jež jsme uvedli.

Prvý závěr: SSSR není socialistický stát.

Tento závěr zní ovšem paradoxně, uvědomíme-li si, že komunistická propaganda přes dvacet let bez ustání vykřikovala do světa domnělé výboje socialismu v sovětské zemi.

Ale jen poněkud pozornější studium sovětské skutečnosti a zvláště stalinovské ústavy, kterou komunistický tisk vyhlásil „za největší kulturní památník naší doby", plně ospravedlňuje, jak jsme již viděli, náš prvý závěr.

Druhý závěr: Sovětská vláda právě při rozřešení zemědělsko-agrární otázky připustila, aby byly úplně zvráceny základní zásady opravdového socialismu, neboť metody, jichž použila, nevedly k tomu, že by vykořisťování pracujících lidí bylo zmenšeno, nýbrž naopak k vytvoření systému, jejž ruští sedláci naprosto spravedlivě nazvali „druhým nevolnictvím".

Třetí závěr: Nové nevolnictví, jež bylo zavedeno komunistickou vládou, bylo daleko strašlivější a ukrutnější, než nevolnictví, kterého se Rusko zbavilo v roce 1861.

Věříme však, že je blízka hodina, kdy ruský lid, který pokryl cestu svého zápasu proti komunistickému násilí miliony mrtvol, se náležitě vypořádá s „druhým nevolnictvím" a svrhne nenáviděné jho.

OBSAH

Zásadní Leninův omyl 7

Jak bolševická revoluce odňala půdu sedlákům 10

Nekonečné vykořisťování — Demoralisace rodiny . . . 12

Proč může dnes tak snadno bolševická armáda vypáliti celé vesnice? 16

Zločinný experiment, který stál život dvanácti milionů lidí . 20

Bolševické metody při tvoření kolchozů 25

Dělníci úředníky, sedláci dělníky 33

Mravní rozvrat sovětského venkova 36

Kolchozy — státním vězením 42

Nikoli socialismus, nýbrž vykořisťování 51

Hodina vykoupení je blízka 55

„NA OKRAJ NOVÉ DOBY"

Č. 24

DR. S. J. VARŠAVSKIJ

DRUHÉ NEVOLNICTVÍ

VYDALO V ROCE 1941

NAKLADATELSTVÍ ORBIS, PRAHA

DRUHÉ NEVOLNICTVÍ

K 9·-